

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2018
8. volební období

41.

USNESENÍ
výboru pro evropské záležitosti
ze 7. schůze
ze dne 15. února 2018

- ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské centrální bance - Další kroky k dokončení hospodářské a měnové unie: plán /kód dokumentu 15653/17, KOM(2017) 821 v konečném znění/
- ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské centrální bance – Nové rozpočtové nástroje pro stabilní eurozónu v rámci EU /kód dokumentu 15654/17, KOM(2017) 822 v konečném znění/
- ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské centrální bance – Evropský ministr hospodářství a financí /kód dokumentu 15655/17, KOM(2017) 823 v konečném znění/
- k návrhu směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla pro posílení rozpočtové odpovědnosti a střednědobé rozpočtové orientace v členských státech /kód dokumentu 15660/17, KOM(2017) 824 v konečném znění/
- k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2017/825 za účelem navýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle /kód dokumentu 15663/17, KOM(2017) 825 v konečném znění/
- k návrhu nařízení Rady o zřízení Evropského měnového fondu /kód dokumentu 15664/17, KOM(2017) 827 v konečném znění/
- k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, pokud jde o podporu strukturálních reforem v členských státech /kód dokumentu 15566/17, KOM(2017) 826 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyslechnutí informace ředitele odboru koordinace hospodářských politik Úřadu vlády Mgr. Zbyňka Smetany, ředitele odboru Zležitosti EU Ministerstva financí Ing. Jiřího Palána, M. A., ředitele odboru Zležitosti EU Ing. Jiřího Palána, M.A., ředitele sekce regulace a mezinárodní spolupráce na finančním trhu České národní banky Ing. Pavla Hollmanna, MBA, náměstkyně ministryně Ing. Marcely Pavlové, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Jana Skopečka a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

František Kopřiva v. r.
ověřovatel

Jan Skopeček v. r.
zpravodaj

Ondřej Benešík v. r.
předseda

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské centrální bance - Další kroky k dokončení hospodářské a měnové unie: plán

KOM(2017) 821 v konečném znění, kód Rady 15653/17

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské centrální bance - Nové rozpočtové nástroje pro stabilní eurozónu v rámci EU

KOM(2017) 822 v konečném znění, kód Rady 15654/17

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské centrální bance - Evropský ministr hospodářství a financí

KOM(2017) 823 v konečném znění, kód Rady 15655/17

Návrh směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla pro posílení rozpočtové odpovědnosti a střednědobé rozpočtové orientace v členských státech

**KOM(2017) 824 v konečném znění, kód Rady 15660/17
Interinstitucionální spis 2017/0335/CNS**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2017/825 za účelem navýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle

**KOM(2017) 825 v konečném znění, kód Rady 15663/17
Interinstitucionální spis 2017/0334/COD**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a

rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, pokud jde o podporu strukturálních reforem v členských státech

**KOM(2017) 826 v konečném znění, kód Rady 15566/17
Interinstitucionální spis 2017/0336/COD**

Návrh nařízení Rady o zřízení Evropského měnového fondu

**KOM(2017) 827 v konečném znění, kód Rady 15664/17
Interinstitucionální spis 2017/0333/APP**

- **Právní základ:**

Článek 126 odst. 14 alinea 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (KOM(2017) 824).

Článek 197 odst. 2 a článek 175 alinea 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (KOM(2017) 825).

Článek 177 a článek 175 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (KOM(2017) 826).

Článek 352 Smlouvy o fungování Evropské unie (KOM(2017) 827) - Jednací řád Poslanecké sněmovny vyžaduje pro právní akty, přijaté na základě tohoto článku, nejedná-li se o opatření nutné k fungování vnitřního trhu, tzv. předchozí souhlas (§ 109 písm. i) – tzn. vláda nemůže bez souhlasu Sněmovny vyslovit s tímto návrhem souhlas při hlasování v Radě, musí nejprve postupem upraveným v § 109j a násl. jednacího řádu Poslanecké sněmovny předložit Sněmovně návrh na vyslovení předchozího souhlasu.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

8. 12. 2017 (KOM(2017) 826)

12. 12. 2017 (KOM(2017) 821, KOM(2017) 822, KOM(2017) 823, KOM(2017) 824, KOM(2017) 825, KOM(2017) 827)

- **Datum projednání ve VEZ:**

12. 1. 2018 (1. kolo)

- **Procedura:**

Řádný legislativní postup (KOM(2017) 825, KOM(2017) 826).

Postup konzultace (KOM(2017) 824).

Zvláštní legislativní postup – souhlas EP (KOM(2017) 827).

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 26. ledna 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 2. února 2018 prostřednictvím systému ISAP. (KOM(2017) 826)

Datovaná dnem 31. ledna 2018, doručená do výboru pro evropské záležitosti dne 7. února 2018 prostřednictvím systému ISAP. (KOM(2017) 821, KOM(2017) 822, KOM(2017) 823, KOM(2017) 825, KOM(2017) 827)

Datované dnem 26. ledna 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 7. února 2018 prostřednictvím systému ISAP. (KOM(2017) 824)

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Návrhy jsou v souladu s principem subsidiarity.

- **Odůvodnění a předmět:**

Finanční a ekonomická krize poukázala na nedostatky v institucionální architektuře hospodářské a měnové unie (HMU) a potřebu ji reformovat. Několik nástrojů finanční stabilizace a pravidel zvyšujících koordinaci a spolupráci mezi zeměmi již bylo přijato v rychlé reakci na konkrétní problémy (např. Evropský stabilizační mechanismus, bankovní unie, evropský semestr, Fiskální pakt ad.). Některé z nich byly zřízeny mimo právní rámec Unie. Současná iniciativa k prohloubení a dokončení HMU tak pokračuje v započatých reformách: zahrnuje již existující nástroje do právního rámce Unie a předkládá návrhy nové. Současný balík k dokončení HMU tak navazuje na zprávu pěti předsedů z června 2015¹, Bílou knihu o budoucnosti EU z března 2017² a diskusní dokument o prohloubení HMU z května 2017.³ Předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker ve svém projevu a zprávě o stavu Unie představil svou vizi jednotnější, silnější a demokratičtější EU. Hovořil také o některých návrzích obsažených v předkládaném balíku, např. o vytvoření pozice ministra hospodářství a financí, nebo poukázal na potřebu silné rozpočtové položky pro eurozónu v rámci rozpočtu EU. Vyzval rovněž k jednotě⁴, efektivitě⁵ a demokratické odpovědnosti⁶, jež jsou k dokončení HMU nevyhnutné.

¹ Zpráva pěti předsedů představuje politický dokument pěti předsedů (předseda eurosummitu Donald Tusk, předseda Euroskupiny Jeroen Dijsselbloem, předseda ECB Mario Draghi, předseda Evropského parlamentu Martin Schulz a předseda Evropské Komise Jean-Claude Juncker), který obsahuje vizi pro posílení Evropské hospodářské a měnové unie. Stanovila plán kroků k dosažení skutečné HMU ve dvou fázích (prohlubování a dokončení HMU) ve 4 oblastech: hospodářská unie, finanční unie, fiskální unie a demokratická odpovědnost, legitimita a posilování institucí.

² Bílá kniha o budoucnosti EU představila 5 možných scénářů vývoje EU. Bílá kniha o budoucnosti EU [cit. 5. 2. 2018] Dostupná z https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/bila_kniha_o_budoucnosti_evropy_cs.pdf

³ Diskusní dokument stanovuje konkrétní kroky dalšího postupu, které by bylo možné provést do voleb do Evropského parlamentu v roce 2019 a déle, a to co se týče: dokončení skutečné finanční unie, dosažení integrovanější hospodářské a fiskální unie a zakotvení demokratické odpovědnosti a posílení institucí eurozóny. Cílem dokumentu bylo podnícení debaty o HMU a napomoci dosažení společní vize ohledně její budoucí podoby.

⁴ Jednotná měna euro, k jejímuž přijetí se zavázaly všechny členské země EU kromě Dánska a Spojeného království.

⁵ Silnější správa a efektivnější využívání zdrojů, tedy např. začlenění jednotlivých nástrojů do právního rámce Unie.

⁶ Politická odpovědnost a transparentnost

Předložený balík obsahuje tři sdělení a čtyři legislativní návrhy: sdělení plánu dalších kroků k dokončení HMU; návrh na zřízení Evropského měnového fondu zakotveného v právním rámci Unie; návrh na začlenění Fiskálního paktu⁷ do právního rámce EU; sdělení o nových rozpočtových nástrojích pro stabilní eurozónu v rámci EU; pro roky 2018 až 2020 změny nařízení o společných ustanoveních za účelem mobilizace finančních prostředků EU na podporu vnitrostátních reforem a návrh na posílení programu na podporu strukturálních reforem; sdělení o evropském ministru hospodářství a financí.

- **Obsah a dopad:**

1. Sdělení Komise – Plán dalších kroků k prohloubení HMU

Komise ve svém sdělení představuje plán dalších kroků vedoucích k prohloubení a dokončení HMU. Sdělení navazuje na předchozí dokumenty věnované prohlubování HMU a identifikuje iniciativy ve 4 oblastech (finanční unie, fiskální unie, hospodářská unie a demokratická odpovědnost a posílená správa), které by podle Komise měly být v příštích 18 měsících projednány a schváleny. Vymezuje také možný vývoj do roku 2025. Plán obsahuje také harmonogram pro přijetí v tomto balíčku představených iniciativ.

Do poloviny roku 2018

- Přijmout právní akty nutné pro dokončení bankovní unie⁸ a pokračovat v práci na návrzích týkajících se unie kapitálových trhů;
- Dosáhnout politické dohody na návrhu společného mechanismu jistění pro Jednotný fond pro řešení krizí⁹;
- Přijmout pozměňovací návrh na zdvojnásobení činností programu na podporu strukturálních reforem do roku 2020¹⁰;
- Přijmout cílené změny nařízení o společných ustanoveních na podporu provádění vnitrostátních reforem¹¹.

Do konce roku 2018

- Přijmout návrh evropského systému pojištění vkladů;
- Formalizovat postupy pro dialog mezi EP a Komisí.

Do poloviny roku 2019

⁷ Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii. [cit. 24. 1. 2018] Dostupné z https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/tiskove-zpravy/_SMLOUVA-O-STABILITE--KOORDINACI-A-RIZENI---neoficialni-preklad_.pdf

⁸ Včetně balíčku ke snižování rizik z listopadu 2016 - V listopadu 2016 představila Komise balík opatření pro další posílení odolnosti bank. Klíčovými prvky návrhů jsou opatření ke zvyšování odolnosti institucí EU a finanční stability, opatření ke zlepšení schopnosti bank poskytovat úvěry na podporu hospodářství EU, opatření k dalšímu usnadnění úlohy bank při vytváření hlubších a likvidnějších kapitálových trhů EU. Jedná se o návrhy Komise ze dne 23. listopadu 2016, kterými se mění návrh nařízení EP a Rady č. 575/2013 o kapitálových požadavcích, směrnice EP a Rady 2013/36/EU o kapitálových požadavcích, směrnice EP a Rady 2014/59/EU o ozdravných postupech a řešení krize bank a prováděcí nařízení Rady 2015/81 ze dne 19. prosince 2014 o jednotném mechanismu pro řešení krizí. Evropská komise: Bankovní reforma EU: silné banky pro větší růst a obnovu důvěry. Brusel 23. listopadu 2016 [cit. 23. 1. 2018] Dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3731_cs.htm

⁹ Tak, aby mohl začít fungovat do roku 2019.

¹⁰ Viz níže návrh na posílení programu na podporu strukturálních reforem (bod 6.).

¹¹ Viz níže návrh na změnu nařízení o společných ustanoveních (bod 5.).

- Přijmout návrhy týkající se:
 1. Zřízení Evropského měnového fondu;
 2. Začlenění Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě do práva Unie;
 3. Ustavení jednotné vnější reprezentace eurozóny v Mezinárodním měnovém fondu;
- Dosáhnout dohody ohledně evropského ministra hospodářství a financí a v souvislosti s příštím víceletým finančním rámcem přijmout:
 1. Návrhy na podporu strukturálních reforem;
 2. Speciální nástroj konvergence pro členské státy, které nejsou členy eurozóny;
 3. Stabilizační funkci;
- Dokončit veškeré projednávané iniciativy pro unii kapitálových trhů.

Možné další kroky do roku 2025

- Pokračovat v provádění iniciativ unie kapitálových trhů;
- Přejít k vydávání evropského bezpečného aktiva;
- Změny v regulačním zacházení se státními expozicemi;
- Provádění nového víceletého finančního rámce;
- Stabilizační funkce plně v provozu;
- Zjednodušení pravidel Paktu stability a růstu;
- Plnohodnotná funkce evropského ministra hospodářství a financí jako předsedy Eurokupiny a místopředsedy Komise;
- Evropský měnový fond plně v provozu;
- Zřízení subjektu pro správu finančních prostředků eurozóny.

2. Návrh nařízení o zřízení Evropského měnového fondu

Návrh na vytvoření Evropského měnového fondu (EMF), který bude zakotvený do právního rámce EU¹², vychází z již fungující struktury Evropského mechanismu stability (ESM).¹³

Proměna ESM na EMF má podle Komise posílit jeho institucionální ukotvení, díky čemuž by měl lépe podporovat členské země a měla by se také zlepšit jeho spolupráce s Komisí a odpovědnost vůči Evropskému parlamentu. Rovněž by měla přispět k vyšší transparentnosti a účinnosti finančních zdrojů EU. Závazky stávajícího ESM zůstanou zachovány a podle Komise nemá být narušen způsob, jakým jsou vlády jednotlivých států odpovědné vůči svým vlastním parlamentům.

EMF by dle předloženého návrhu byl zřízen jako specifický právní subjekt podle práva Unie jako nástupce EMS, přičemž jeho stávající finanční a institucionální struktura má zůstat v zásadě zachována. To znamená, že EMF bude nadále potřebným členským státům pomáhat zachovat si finanční stabilitu. Členství v něm se nemá změnit a možnost účasti pro další

¹² Kromě evropského mechanismu finanční stabilizace (EFSM) byla většina z těchto nástrojů zřízena bez využití právního rámce EU.

¹³ Statut EMF, který je přílohou návrhu nařízení, vychází ze smlouvy o ESM a ze stanov ESM. ESM je stálý záchranný mechanismus, který vznikl na základě mezivládní smlouvy mezi členskými zeměmi eurozóny a nahradil dočasné záchranné mechanismy. ČR smlouvu ratifikovala, avšak není povinna ani vyzývána k účasti na mechanismu. Finanční pomoc z mechanismu je zemím eurozóny poskytnuta pouze v případě, že je ohrožena stabilita eurozóny jako celku.

členské státy, které přijmou euro, zůstane zachována.¹⁴ Drobný rozdíl je v tom, že v případě návrhu na zřízení EMF se po vstupu do eurozóny jedná o automatický vstup do EMF, a v případě ESM musí být učiněny další aktivní kroky pro připojení k mechanismu. Na druhou stranu však ostatní členské země mohou vstup do eurozóny podmínit také vstupem do ESM a v praxi jsou v současnosti všechny členské státy eurozóny zároveň členy ESM. Dvě země (Lotyšsko a Litva), které do eurozóny vstoupily již za existence ESM, se staly společně se svým vstupem do eurozóny také členy ESM.

Tím, že se EMF stane subjektem Unie, bude muset dojít k cíleným změnám ve struktuře, např. nově bude diskreční rozhodnutí přijímaná EMF schvalovat Rada. Návrh nově obsahuje také ustanovení o odpovědnost EMF vůči EP, Radě a Komisi. EMF tak bude mít např. povinnost předkládat EP, Radě a Komisi výroční zprávu společně se svou roční uzávěrkou a svými finančními výkazy. Generální ředitel EMF bude moci být EP pozván nebo může o pozvání požádat ad. Navíc je v návrhu nařízení také výslovněji stanovena **kontrolní úloha vnitrostátních parlamentů**¹⁵, což je odůvodněno dopadem rozhodnutí EMF na zájmové skupiny v členských zemích EMF.

Nové prvky návrhu:

EMF má být schopen **poskytovat společné jištění pro Jednotný fond pro řešení krizí (SRF)**¹⁶, a to v podobě úvěrové linky nebo záruk pro Jednotný fond pro řešení krizí (SRF). Mechanismus jištění by měl být aktivován pouze v krajních případech, kdy by se SRF ukázal jako nedostatečný k financování řešení krize dané banky nebo bank. Společné jištění tak dále zvýší finanční kapacitu SRF, a tím může přispět ke zvýšení důvěry v bankovní systém.

Komise navrhuje možnost **urychlení rozhodování** v konkrétních naléhavých situacích. U všech zásadních rozhodnutí má být zachováno jednomyslné rozhodování. V případě konkrétních rozhodnutí o podpoře stability, vyplácení a uplatnění pojistky navrhuje posílenou kvalifikovanou většinu (85 % hlasů). Návrh počítá také s **přímým zapojením EMF a Komise do řízení programů finanční pomoci**. Komise v dokumentu navrhuje také možnost, že **EMF bude vytvářet nové finanční nástroje**.

Návrh obsahuje také předlohu, která by se mohla stát základem pro mezivládní dohodu, ve které by se členské země eurozóny dohodly na přesunu finančních prostředků z ESM do EMF.

¹⁴ „(23) Práva nového člena EMF podle tohoto nařízení, včetně práv hlasovacích, by měla být podmíněna upsáním jeho příspěvku ke schválenému základnímu kapitálu.“ 2017/0333 Návrh nařízení Rady o zřízení EMF
„(24) Měla by být zakotvena přechodná pravidla podobná těm, jež jsou stanovena ve smlouvě o ESM, pokud jde o nové členy EMF, kteří přijmou euro po vstupu tohoto nařízení v platnost. Mělo by být možné, aby tito členové EMF spláceli svůj příspěvek ke kapitálu EMF ve splátkách. Na ty nové členy EMF, jejichž HDP na obyvatele je v roce předcházejícím jejich vstupu do EMF nižší než 75 procent HDP Unie na obyvatele, by se měla vztahovat dočasná úprava klíče pro stanovení příspěvků ke splácení kapitálu EMF. V takovém případě by se dočasná úprava měla používat po dobu dvanácti let.“ 2017/0333 Návrh nařízení Rady o zřízení EMF

¹⁵ „(11) Z důvodů transparentnosti a demokratické kontroly by vnitrostátní parlamenty měly mít práva získávat informace o činnosti EMF a navazovat s ním dialog. Vnitrostátní parlament člena EMF by měl mít možnost vyzvat generálního ředitele, aby se zúčastnil diskuse o pokroku dosaženém při provádění operací na podporu finanční stability, a to s ohledem na dopad takového opatření na dotčeného člena EMF. Takováto výměna názorů by mohla pomoci podpořit porozumění mezi EMF a dotčeným členem EMF.“ 2017/0333 Návrh nařízení Rady o zřízení EMF

¹⁶ Fond je součástí Jednotného mechanismu pro řešení krizí, který je jedním z pilířů bankovní unie. Na jeho vytvoření se státy dohodly již při vytváření Jednotného mechanismu pro řešení krizí. Mechanismus jištění měl fungovat jako krajní řešení pro případ, kdy by finanční prostředky přímo dostupné v Jednotném fondu pro řešení krizí nebyly dostatečné.

Příloha k návrhu nařízení Rady o zřízení Evropského měnového fondu obsahuje statut EMF.

3. Návrh na začlenění obsahu tzv. Fiskálního paktu do právního rámce Unie

Návrh směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla pro posílení rozpočtové odpovědnosti a střednědobé rozpočtové orientace v členských státech

Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v HMU (TSCG)¹⁷ je mezivládní smlouva doplňující fiskální rámec EU, kterou podepsalo 25 zemí EU.¹⁸ Návrh směrnice Rady provádí čl. 16 TSCG¹⁹, ve kterém se smluvní strany zavázaly začlenit obsah smlouvy do práva Unie do pěti let od jejího vstupu v platnost (tedy do 1. ledna 2018). **Začlenění TSCG do práva Unie má za cíl zjednodušit právní rámec a umožnit nepřetržité a lepší monitorování v rámci správy ekonomických záležitostí EU.**

Tento návrh Komise má podobu směrnice, která zahrnuje podstatu čl. 3 TSCG, který je součástí Fiskálního paktu a který obsahuje požadavek implementace pravidla vyrovnaného rozpočtu a automatického nápravného mechanismu pro případ vychýlení se střednědobého rozpočtového cíle, tedy pravidla pro posílení rozpočtové odpovědnosti a střednědobé rozpočtové orientace v členských státech. Navrhovaná směrnice předpokládá zapojení nezávislých fiskálních institucí do sledování dodržování rámce numerických rozpočtových pravidel, včetně uplatňování mechanismu nápravy.

Návrh rovněž zdůrazňuje význam a nadále zachovává praxi meziparlamentních setkání podle čl. 13 TSCG, jelikož tato přispívají ke zvýšení demokratické odpovědnosti v kontextu správy ekonomických záležitostí Unie.

Směrnice se bude vztahovat na členské státy platící eurem. Komise navrhuje, aby ve směrnici bylo stanoveno, že se tato směrnice bude vztahovat na členské státy, jejichž měnou není euro, pokud se takto uvedené členské státy rozhodnou.

4. Sdělení o nových rozpočtových nástrojích pro stabilní eurozónu v rámci Unie

Sdělení představuje vizi Komise týkající se možnosti koncipování určitých rozpočtových funkcí v rámci dnešních a budoucích veřejných financí EU. Komise analyzuje stávající

¹⁷ Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v HMU. [cit. 18. 1. 2018] Dostupná z https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/tiskove-zpravy/_SMLOUVA-O-STABILITE--KOORDINACI-A-RIZENI---neoficialni-preklad_.pdf

¹⁸ Původně smlouvu v roce 2013 nepodepsaly Spojené království a Česká republika. Chorvatsko smlouvu nepodepsalo, protože v té době ještě nebylo členem EU.

Vláda ČR Fiskální pakt sice později podepsala, zatím však nebyl ratifikován v Poslanecké sněmovně. Více informací

o Fiskálním paktu a obecně o fiskálním rámci EU lze nalézt ve studii Parlamentního institutu: Smetanková, D., Zahořáková, R., Bucifalová, K., Evropský rozpočtový rámec, rozpočtové instituce a rozpočtové rámce v ČR a ve vybraných zemích EU. Srovnávací studie č. 2.098, Parlamentní institut, srpen 2017 [cit. 18. 1. 2018] Dostupné z <http://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=103747>

¹⁹ Čl. 16 Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě v HMU: „*Ve lhůtě nejvýše pěti let ode dne vstupu této smlouvy v platnost budou na základě vyhodnocení zkušeností s jejím plněním přijaty v souladu se Smlouvou o EU a Smlouvou*

o fungování EU nezbytné kroky s cílem začlenit obsah této smlouvy do právního rámce EU.“ [cit. 18. 1. 2018] Dostupné z https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/tiskove-zpravy/_SMLOUVA-O-STABILITE--KOORDINACI-A-RIZENI---neoficialni-preklad_.pdf

finanční rámec EU a možnosti jeho využití a zároveň sdělení obsahuje nápady, jak by mohly veřejné finance EU vypadat v budoucnosti.

Víceletý finanční rámec po roce 2020 by se podle tohoto sdělení měl zaměřit na 4 úzce propojené, specifické funkce:

- podpora strukturálních reforem (nástroj pro provádění reforem s cílem podpořit reformní závazky zemí; a technická podpora na konkrétní akce poskytovaná na žádost členského státu – program na podporu strukturálních reforem);
- speciální nástroj konvergence pro členské státy, které se připravují na přijetí eura;
- mechanismus jištění pro bankovní unii;
- stabilizační funkce (podporována různými nástroji EU a eurozóny)²⁰.

I když se některé z těchto funkcí zaměřují buď jen na zvláštní potřeby zemí platících eurem, nebo na země mimo eurozónu, všechny jsou zakotveny ve společném přístupu EU a ve vizi širšího rámce EU. Do budoucna by kromě veřejných financí EU mohl být přínosem taky modernizovaný systém vlastních zdrojů. Výše zmíněné specifické funkce by měly fungovat společně s politickým rámcem, který stanoví evropský semestr.

Na období 2018 až 2020 proto Komise již v rámci tohoto balíku navrhuje:

- Jištění v rámci Jednotného fondu pro řešení krizí - do poloviny roku 2018 zajistit rychlou dohodu na funkcích jištění a její zprovoznění do roku 2019 (tento návrh je součástí návrhu na zřízení EMF).
- Návrh na posílení programu na podporu strukturálních reforem - posílit činnosti Útvary na podporu strukturální reformy s cílem podpory strukturálních reforem ve všech členských zemích EU a vytvořit specializovaný postup pro země, které zatím nejsou členy eurozóny.
- Návrh na změnu nařízení o společných ustanoveních - rozšířit možnost využití současné výkonnostní rezervy evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) na podporu strukturálních reforem jako způsob, jak odzkoušet myšlenku nástroje pro provádění reforem.

Ostatní návrhy budou představeny v květnu 2018 pro období nového finančního rámce po roce 2020.

5. Návrh na změnu nařízení o společných ustanoveních - Návrh na změnu nařízení EP a Rady č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu

²⁰ Stabilizační funkce má představovat specializovaný nástroj, který dává dohromady veřejné finance EU, aby reagoval na velké asymetrické otřesy. Na evropské úrovni by umožňovala rychle aktivovat zdroje pro řešení otřesů, které nelze řešit jen na vnitrostátní úrovni. Komise si představuje specializovaný nástroj spravovaný Komisí, který by efektivně dával dohromady různé zdroje financování na evropské úrovni: např. smíšené rozpočtové podpory a podpory formou půjček. Rozpočet EU a EMF by mohly postižené země poskytnout půjčky zajištěné rozpočtem EU; rozpočet EU by mohl zemím poskytovat omezenou grantovou podporu; a grantovou podporu stabilizační funkce by mohl časem doplnit pojistný mechanismus založený na dobrovolných příspěvcích členských států. Sdělení obsahuje návrh klíčových charakteristik stabilizační funkce.

V rámci víceletého finančního rámce na období po roce 2020 hodlá Komise navrhnout nový nástroj pro provádění reforem pro členské státy. Ten by měl podporovat členské země v provádění strukturálních reforem stanovených v rámci evropského semestru. Nástroj by se měl zaměřit především na ty reformy, které mohou co nejvíce přispět k odolnosti domácích ekonomik a které mohou mít pozitivní vedlejší účinky na ostatní členské země (např. reformy pracovního trhu, daňové reformy apod.). Měl by mít vlastní rozpočtové prostředky mimo ESIF, na které by se vztahoval vlastní soubor podmínek a pravidel.

Pro období let 2018 až 2020 navrhuje Komise otestovat tento nový nástroj rozpočtové podpory. Smyslem současného návrhu na změnu nařízení o společných ustanoveních je nabídnout možnost částečného nebo plného využití výkonnostní rezervy ESIF²¹ členskými státy spíše v zájmu podpory reforem než specifických projektů. Návrh nemění celkovou výši výdajů ESIF ve stávajícím finančním rámci. Státy se budou moci samy rozhodnout, jestli této možnosti vyčlenění své výkonnostní rezervy na nový režim využijí.

Cílem tohoto nástroje je podpora vnitrostátních reforem identifikovaných v rámci evropského semestru, jež budou začleněny do národních programů reforem předkládaných členskými státy. Reformní závazky si stanoví členské státy samy a budou obsahovat soubor reformních opatření s jasnými milníky a cíli. Monitorování a podávání zpráv o dosažení jednotlivých milníků bude součástí evropského semestru.

Návrh pro období po roce 2020 pak má zohlednit zkušenosti s tímto nástrojem.

6. Návrh na posílení programu na podporu strukturálních reforem - Návrh nařízení EP a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2017/825 za účelem navýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle

Na konci roku 2015 zřídila Komise Útvar na podporu strukturálních reforem, jehož cílem je poskytovat členským státům technickou pomoc při koncipování a provádění konkrétních reforem nebo posilování celkové kapacity pro reformy. Tento program je podle Komise úspěšný a poptávka po technické podpoře převyšuje finanční prostředky, které byly původně dány do programu na podporu strukturálních reforem. Podle Komise je potřeba podporovat zejména země, které nejsou členskými státy eurozóny, v jejich přípravě na přijetí eura a podporovat posílení procesu konvergence. K tomu má přispět navržená specializovaná technická pomoc pro členské státy, jež nejsou členy eurozóny.

Z těchto důvodů navrhuje Komise změnu nařízení o programu na podporu strukturálních reforem tak, aby do roku 2020 byly zdvojnásobeny finanční prostředky určené na technickou pomoc (dosažení až 300 mil. eur v období 2017 až 2020). Komise má proto v úmyslu navýšit rozpočet programu na podporu strukturálních reforem na období 2019 až 2020 o 80 mil. eur, čehož by mohlo být dosaženo pomocí využití nástroje pružnosti podle čl. 11 stávajícího víceletého finančního rámce.²² Zbytek prostředků chce Komise doplnit prostřednictvím výzvy

²¹ Výkonnostní rezerva je stanovena v dohodě o partnerství a programech a je přidělena na specifické priority. Tvoří ji malá část přidělených zdrojů v rámci fondů.

²² Čl. 11, Nařízení Rady č. 1311/2013. „Nástroj pružnosti 1. Nástroj pružnosti má v daném rozpočtovém roce a až do výše stanovené částky umožnit financování přesně určených výdajů, které nebylo možné financovat v mezích stropů pro jeden nebo více jiných okruhů. Strop pro roční částku disponibilní pro nástroj pružnosti činí 471 milionů EUR (v cenách roku 2011). 2. Nevyužitou část z roční částky nástroje pružnosti lze využít až do roku n+3. Část roční částky vyplývající z předchozích let bude využita jako první, a to podle stáří. Ta část roční částky, jež se nevyužije ani v roce n+3, propadá.“

členským zemím k využití příležitosti (podle čl. 11 nařízení o programu na podporu strukturálních reforem²³) převést část svých zdrojů poskytnutých ze složky technické pomoci ESIF na program na podporu strukturálních reforem za účelem poskytnutí podpory na provádění reforem, včetně reforem spojených s přijetím eura.

Návrh pro období po roce 2020 má následně zohlednit zkušenosti s tímto nástrojem.

7. Sdělení o evropském ministru hospodářství a financí

Hospodářská politika, na rozdíl od politiky měnové, jež je pro země eurozóny jednotná, je v zásadě řízena jednotlivými členskými státy a na její koordinaci na úrovni EU a eurozóny se podílí mnoho aktérů. Jedním z opatření vedoucích ke zjednodušení architektury HMU a umožnění lepší formulace a propagace společných ekonomických zájmů, především zemí eurozóny může být podle Komise právě vytvoření pozice evropského ministra hospodářství a financí. Ten by měl hrát zásadní roli při posilování soudržnosti, efektivity, transparentnosti a demokratické odpovědnosti v oblasti správy ekonomických záležitostí EU.

Ve svém sdělení Komise nastiňuje, jak by bylo možné v osobě evropského ministra kombinovat určité stávající funkce tak, aby byly zajištěny obecné zájmy ekonomiky EU a eurozóny, posílila se koordinace politik a na všech úrovních fungoval propracovanější soubor politik. Ministr by dohlížel nad používáním rozpočtových nástrojů EU a eurozóny a snažil by se o maximalizaci jejich přínosu pro sdílené priority. Sdělení obsahuje také návrh možného institucionálního uspořádání.

Možné hlavní funkce evropského ministra hospodářství a financí:

- Jedná v obecném zájmu hospodářství EU a eurozóny a zastupuje ho na celosvětové úrovni
- Posiluje koordinaci politik a dohlíží na hospodářská, fiskální a finanční pravidla
- Akcentuje odpovídající fiskální politiku eurozóny na podporu měnové politiky ECB
- Dohlíží na používání rozpočtových nástrojů EU a eurozóny, včetně nástrojů na podporu reforem makroekonomické stabilizace a konvergence

Z institucionálního hlediska by nová pozice mohla kumulovat funkci člena (místopředsedu) Komise a předsedy Euroskupiny. Ministr by mohl řídit a koordinovat hned několik politických portfolií a útvarů Komise. Zastupoval by Komisi bez hlasovacího práva na zasedáních Rady guvernérů ECB a byl by také odpovědný ze sociální dialog na úrovni EU. Jako předseda Euroskupiny by ministr představil obecné politické směřování i celkovou strategii eurozóny a mohl by přispět k vytváření konsensu a vyvažování názorů ministrů financí členských zemí eurozóny. Ministr by také předsedal i Radě guvernérů EMF (podobně

²³ Čl. 11, Nařízení EP a Rady č. 825/2017 o zavedení programu na podporu strukturálních reforem na období 2017–2020. „*Jiné finanční prostředky do rozpočtu programu 1. Kromě finančního krytí uvedeného v článku 10 může být program financován prostřednictvím doplňkových dobrovolných příspěvků členských států. 2. Doplňkové příspěvky uvedené v odstavci 1 tohoto článku mohou sestávat z příspěvků ze zdrojů poskytnutých na technickou pomoc z podnětu členských států podle článku 59 nařízení (EU) č. 1303/2013 a převedených podle článku 25 uvedeného nařízení. 3. Doplňkové příspěvky uvedené v odstavci 1 se použijí na podpůrné akce, které přispívají k plnění strategie Unie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Příspěvek poskytnutý přijímacím členským státem v souladu s odstavcem 2 se použije výlučně v tomto členském státě.*“

jako v současnosti předseda Euroskupiny předsedá ESM). Podobně jako je Komise odpovědná EP, byl by také ministr odpovědný EP ve všech otázkách souvisejících s jeho funkcemi a byl by také k dispozici pro dialog s vnitrostátními parlamenty.

Pozice by mohla být vytvořena postupně, s tím, že úloha ministra jako místopředsedy Komise by mohla být ustavena společně se jmenováním nové Komise v listopadu 2019. Euroskupina by mohla neformálně souhlasit s volbou ministra jako svého předsedy na dobu dvou po sobě následujících mandátů, čímž by se jeho mandát sladil s mandátem Komise.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Sdělení „Další kroky k dokončení HMU“, „Nové rozpočtové nástroje pro stabilní eurozónu v rámci EU“ a „Evropský ministr hospodářství a financí“

Sdělení jsou nelegislativní povahy, dopad tak mohou mít jednotlivá opatření následně přijatá za účelem plnění cílů nastíněných v rámci sdělení. Podobně je to s rozpočtovými dopady. Konkrétní dopad opatření na státní rozpočet bude možné vyčíslit, až bude známa jejich přesná specifikace, a to včetně nepřímého dopadu prostřednictvím rozpočtu EU.

Návrh směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla pro posílení rozpočtové odpovědnosti a střednědobé rozpočtové orientace v členských státech by neměl mít jakékoliv rozpočtové důsledky. Přijetí návrhu směrnice v současném znění by po vstupu ČR do eurozóny (resp. v okamžiku dobrovolného rozhodnutí se pro dřívější použitelnost směrnice) implikovalo potřebu novelizovat zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti.

Návrh nařízení o zřízení Evropského měnového fondu by neměl mít v současnosti žádné rozpočtové důsledky. Dopady na státní rozpočet bude mít v případě vstupu ČR do eurozóny, a to ve stejné výši jaké by měl vstup ČR do ESM, který je již dnes faktickou podmínkou vstupu do eurozóny.

Vzhledem k právnímu základu návrhu v čl. 352 SFEU bude vláda na základě zákonů o jednacích rádech Poslanecké sněmovny a Senátu povinna po dosažení shody na podstatných rysech návrhu (bude-li jí dosaženo) požádat obě komory Parlamentu o předchozí souhlas s návrhem.

Návrh nařízení o společných ustanoveních nemění celkovou výši výdajů ESIF ve stávajícím finančním rámci. Předložený návrh nemá přímý dopad na státní rozpočet. Případné schválení nařízení také neimplikuje potřebu změny vnitrostátních předpisů.

Návrh na změny nařízení za účelem navýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle neimplikuje potřebu změny vnitrostátních předpisů. Návrh také nemá přímý dopad na státní rozpočet.

• **Stanovisko vlády ČR:**

Prohlubování HMU je jednou z národních priorit evropské politiky ČR. Pro vládu ČR je stabilita HMU strategickým zájmem, a proto podporuje kroky, které povedou k jejímu lepšímu fungování.

Vláda ČR bude především usilovat o to, aby všechny návrhy související s prohlubováním HMU respektovaly princip rovného zacházení se všemi členskými státy EU a všechny související kroky byly diskutovány ve formátu všech členských států EU. V této souvislosti

ČR především trvá na dodržování současných již nastavených pravidel, řádném vynuucování jejich plnění a rovném přístupu ke všem členským zemím.

Diskusi o dalším nastavení pravidel nebo institucí je vláda ČR otevřena. O některých návrzích v balíčku se však domnívá, že jsou z věcného i právního hlediska nedostatečně rozpracovány a je potřeba je vyjasnit. Oceňuje otevřenost a dobrovolnost návrhů vůči státům mimo eurozónu.

Vláda nepodporuje zřízení postu evropského ministra hospodářství a financí. Rezervovaný postoj zaujímá k založení Evropského měnového fondu. Harmonogram kroků k dobudování HMU považuje vláda za hodně ambiciózní vzhledem k tomu, že na řadu návrhů panují dlouhodobě rozdílné názory mezi členskými státy. U návrhů nových rozpočtových nástrojů i u návrhu možnosti přesunu tzv. výkonnostní rezervy ESIF do nového nástroje na podporu strukturálních reforem vidí potřebu vyjasnění řady nejasností. S výhradami podporuje navýšení rozpočtu Programu na podporu strukturálních reforem a začlenění Fiskálního kompaktu do práva EU.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Evropská komise návrh zveřejnila 6. prosince 2017, proto je také označován jako tzv. **mikulášský balíček**. Balíček je součástí širšího plánu Komise na vybudování jednotnější, silnější a demokratičtější Unie a navazující agendy lídrů představené předsedou Evropské rady Donaldem Tuskem. Dne 15. prosince se tímto tématem zabýval inkluzivní eurosummit. Zvláštní jednání s cílem přijmout konkrétní rozhodnutí je plánováno na konec června 2018.

V Evropském parlamentu se tento balíček k prohloubení HMU nachází v přípravné fázi a většina dokumentů byla přidělen výboru ECON (hospodářské a měnové záležitosti) jako gesčně příslušnému výboru. Návrhy na změnu nařízení o společných ustanoveních a na změnu nařízení za účelem navýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle byly přiděleny výboru REGI pro regionální rozvoj jako gesčnímu výboru.

Osmítýdenní lhůta pro odůvodněná stanoviska pro rozpor se zásadou subsidiarity uplynula pro nařízení Rady o zřízení Evropského měnového fondu a pro návrh nařízení za účelem navýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle 2. února 2018, pro návrh nařízení o společných ustanoveních ESIF dne 1. února 2018. Pro návrh směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla pro posílení rozpočtové odpovědnosti a střednědobé rozpočtové orientace v členských státech, uplyne 16. března 2018. Své stanovisko v rámci politického dialogu zaslal pouze italský Senát.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **projednal** sdělení Komise „Další kroky k dokončení hospodářské a měnové unie: plán“, sdělení Komise „Nové rozpočtové nástroje pro stabilní eurozónu v rámci EU“, sdělení Komise „Evropský ministr hospodářství a financí“, návrh směrnice, kterou se stanoví pravidla pro posílení rozpočtové odpovědnosti a střednědobé rozpočtové orientace v členských státech, návrh nařízení kterým se mění nařízení (EU) 2017/825 za účelem

navýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle, návrh nařízení kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních, a návrh nařízení o zřízení Evropského měnového fondu;

- 2. v zásadě podporuje** rámcovou pozici vlády ČR ze dne 7. února 2018 ke sdělení Komise sdělení Komise „Další kroky k dokončení hospodářské a měnové unie: plán“, rámcovou pozici vlády ČR ze dne 7. února 2018 ke sdělení Komise „Nové rozpočtové nástroje pro stabilní eurozónu v rámci EU“, rámcovou pozici vlády ČR ze dne 7. února 2018 ke sdělení Komise „Evropský ministr hospodářství a financí“, rámcovou pozici vlády ČR ze dne 7. února 2018 k návrhu směrnice, kterou se stanoví pravidla pro posílení rozpočtové odpovědnosti a střednědobé rozpočtové orientace v členských státech, rámcovou pozici vlády ČR ze dne 7. února 2018 k návrhu nařízení kterým se mění nařízení (EU) 2017/825 za účelem navýšení finančního krytí programu na podporu strukturálních reforem a přizpůsobení jeho obecného cíle, rámcovou pozici vlády ČR ze dne 31. ledna 2018 k návrhu nařízení kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních, a rámcovou pozici vlády ČR ze dne 7. února 2018 k návrhu nařízení o zřízení Evropského měnového fondu;
- 3. konstatuje**, že jde o další podstatnou změnu v architektuře eurozóny, která se již dnes výrazně liší od stavu, ve kterém se ČR zavázala společnou evropskou měnu přijmout;
- 4. souhlasí** se stanoviskem vlády ČR, která se domnívá, že některé návrhy v balíčku jsou nedostatečně rozpracovány a musí být vyjasněny;
- 5. souhlasí** se stanoviskem vlády, že stabilita HMU je strategickým zájmem ČR, **avšak konstatuje**, že není národním zájmem ČR prohlubovat HMU prostřednictvím přenosu pravomocí z národní úrovně na EU zejména v oblasti fiskální a v oblasti dohledu nad bankovním sektorem;
- 6. souhlasí** také se stanoviskem vlády ČR nepodporujícím vytvoření pozice evropského ministra hospodářství a financí, které by navíc vyžadovalo změnu primárního práva Evropské unie;
- 7. usnází se** postoupit dokumenty spolu se svým usnesením a rámcovými pozicemi vlády ČR k informaci rozpočtovému výboru;
- 8. pověřuje** předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby v rámci politického dialogu postoupil toto usnesení předsedovi Evropské komise.

František Kopřiva v. r.
ověřovatel

Jan Skopeček v. r.
zpravodaj

Ondřej Benešík v. r.
předseda